

Any XII

Barcelona 5 de Octubre de 1899

Si un protector necessita
 la hermosa y tendra *Pepita*,
 prou algun desenfeynat
 la pendrá de molt bon grat
 per' ferla sa favorita.

De dijous á dijous

L'arribada d'un personatge Vanitats y farsas

ESTIMAT Pierrot ¿vas sentir dissapte passat quin modo de repicar feyan las campanas de la nostra catedral? Prou debía passar un cas com un cabás.

—Efectivament, Tomasa; quan las campanas de las iglesias repican tant y tant, ja pots afirmar qu' está passant ó ha passat alguna cosa grossa. ¡Vaya uns los que fan repicar las tals campanas, per fernos sentir la ruidosa veu del metall al ser colpejat pe 'l batall bellugadis, quan la cosa no val la pena! Quan sentis lo soroll continuat de las campanas, aixordant als ciutadans, ja pots dir, qu' ha finat un subjecte que no dormia sobre las pallas ó qu' arriba un personatge de *tomo y lomo* ¡Pe 'ls pobrets, com nosaltres *perdonam*, no repican las campanas!

—Bueno ¿pero qué passava 'l dissapte passat?

—Escruxeixte, assombrat, y aguantat fort pera que no cayguis; Arrijava Sa Excelencia Ilustríssima

—¿Sa Excelencia Ilustríssima? ¿Ab que 's menja aixó, ab cullera ó ab forquilla?

—Se menja *ab mitra*, filleta meva. Devant d' una mitra, no hi ha mes remey, que prosternarse, desde 'l manobre al capita general. Aquí tots som despreocupats, tots preném de la Religió lo que 'ns acomoda; pero á la vista d' un prelat, fins las personas mes influyents s' arronsan, perque aquets pastors d' ánimas, per sa elevada categoria, no sols poden servir per obrirte las portas de cel, sino qu' al mateix temps tenen en sa mà, pera repartir á sos fidels, las brevas mes succulents de la terra. Així es, qu' un arcalde, un gobernador civil, un capitá general, descuydarán, si tu vols, los importants cárrechs que tenen confiats; pero quan se tracta d' anar á rebre á tot un senyor bisbe, 's posan la millor robeta que tenen al baul, y van á prestarli acatament, com mansas ovellas

—¿Vols dir que no exageras?

—¡Ay, filla del meu cor; t' asseguro que 'ls bisbes son avuy dia 'ls que, com vulgarment se diu, tallan lo bacallá! Es dir, son los bisbes y 'ls toreros, los verdaders governants d' aquesta desgraciada terra. Estigas bé ab tots ells, y ja pots burlarte de tothom. ¿Un bisbe? ¡Ah! ¿Un torero? ¡Oh! Ja veuras: preguntaho á n' en Silvela y á n' en Pollavella, si no está massa afectat ab aixó de las economías y vol contestarte.

—¿Y, donchs, perquè no vam anar nosaltres á rebre á aqueix sant varó; potser l' hauria donat algun *empleyo*.

—¡Ay! Tomasa, pe 'ls que no sabém fingir, pe 'ls que dihém pá al pá y al vi, vi; en una paraula: pe 'ls que no 'ns subjectém á la hipocressía, totas las portas están tancadas. Es precis, fer veure que 's creu, sense creure;

es necessari arrastrarse, ensabonar, pegar grans respalladas, pera que 't donguin un rosegó de pá. 'Ls que com tú y jo vivim ab l' orgull de no doblegar la eskena devant de vanitats y preocupacions mundanas, estém condemnats á morirnos de gana; pero en cambi á molts, moltíssims, dels que s' han enlayrat, no vulguis saber com, nosaltres los veyém, petits, petits, mes diminuts qu' una formiga. ¡No hi ha riquesa mes gran que la d' exercitar lo dret de dir lo que un hom pensa!

—Pero, ascolta Pierrot; qualsevol pensaria que sabs cosas molt grans y delicadas del hoste que va arriarnos dissapte.

—No hi fullejat la seva historia. Mossen Cinto, tal vegada, podria suministrarren algun dato. Pero lo que puch dirte, es que jo soch molt aflicionat á las comparacions, y quan comparo la ostentació, la vanitat, las riquesas de certs prínceps de la Iglesia, ab la modestia, la humilitat y la pobresa del Redemptor, exclamo: ¡*Apaga y vámonos!*

—¡Sempre trobas taps en totas las cosas!

—La culpa no es meva; si 'ls taps no existissin, jo no 'ls trobaria. Jo crech que la missió dels ministres de Deu, es á reduhida á ensenyarnos á estimarnos los uns als altres y á allunyarnos de las ambicions ignobles. Ara digam tu, Tomasa. ¿Si veus arriar á un bisbe, en cotxe de primera, ben cuydat y apeixat, mentres molts que no han de donarnos llum se veuen obligats á anar en cotxe de tercera, ó á la *perrera*, y gracias, quan te digan qu' es precis mortificar lo cos pera salvar l' ànima, podrás contenir 'l riure? No ha d' ensenyarse ab la paraula, falsa casi sempre, si no ab las obras. ¿Quan vegis á un Ajuntament, carregat d' acreedors y agobiat per necessitats urgents que no pot atendre, anar á rebre en Corporació, per que una Comissió no hauria donat prou importancia al acte, al que debía presentarse á la quieta, ab senzillesa, y vegis qu' aqueix Ajuntament plé de deutes va ben repapat en luxosos cotxes y adorna la fatxada de la seva casa; quan vegis tot aixó, amiga meva, no dirás que molts converteixen lo respecte en servilisme y qu' altres que predican contra 'l boato y la ostentació; acceptan, cayentlos la baba, las demostracions que de tal índole á ells van dirigidas? ¿No es un sarcasme dir als pobrets, als que ni poden dur camisa, pera consolarlos, que Jesús visqué en la pobresa, quan los qu' així ho manifestan, viuen rodejats de comoditats y luxos? ¡Repichs de campana aixordadors, comissions pe 'l darrera y pe 'l devant, discursos, dob'egaments de la columna vertebral hasta tocar de bigotis á terra, per' rebre á un pastor d' ánimas?... ¡Qui podrà queixarse luego de que existeixin tants descreguts! ¡Quan se veuen certas

cosas, un hom ha d' acabar per no creure en res, dihent ab lo poeta: *Sólo en la paz de los sepulcros creol* ¡En lo sepulcre tots som iguals! Allí es ahont s' acaban las vanitats y ahont, verdaderament, no existeixen classes ni gerarquias ni farsas de cap mena. Y ara dispensa, Tomasa, si aquesta setmana m' ho he pres tan á la valenta: després de la *tronada* d' aquets días, sentia desitjos de *tronar* contra certas miserias.

Pierrot de LA TOMASA.

REFLEXIONS

Nostras opinions son com 'ls nostres rellotjes: no n' hi han dos que senyalin la mateixa hora exacta; pero tothom s' até á n' al séu.

POPE.

Las donas 's besan per costum al troverse; y per gust al despedirse.

ANÓNIM

FANTASIAS SIDERALS

Á estudi ja ho deya 'l mestre y ara en los llibres ho hi vist, y créguim... no 'm xoca gayre... tant, qu' estich d' alló mes trist!

Es lo cas que 'ls sabis comptan d' alguns astres depravats, que tenen també la audacia de ser per gent habitats.

Aixís á Venus y á Júpiter, segons hi sentit á di hi viuen homes y donas si fa ó no fa com aquí.

De molts anys que desitjava emprendre un viatge al espay, mes, anava retrassantme sense trobà 'l dia may.

Mes ara que ja tenia la mil'ó oportunitat puig fugia de la peste... ¡creguin que m' hi refredat!

¡Y perquè? Donchs per la cosa mes lógica y racional; ho ha explicat no sé quin sabi... Ja veurà... ¡Es un gran ma!

Júpiter es mil vegadas com la Terra... ¿no es vrita? Donchs la gent, ab l' astre hi guarda la proporcionalitat.

¿Saturno es com cent mil Terras? Donchs los habitants d' allí fan lo mateix... ¡Cent mil voltas mes grossos que no 's d' aquí!

Y es á clar. ¿Qui s' embolica ab gent aixís?... No 'm moch pas no vull que tant lluny de casa

me succeheixi a'lgun fracás.

Jo soch casat y tinch sogra —que no 'm deixa viure en pau,—

Suposém qu' un dia 'm cremo y li dono l' adeu siau y vaig á pará á Saturno y allí 'm caso tan tranquil...

¿Me queixava d' una sogra? Multipliquin per cent mil y 'm resulta una ballena, mes alta qu' un campanar, que pesa cent toneladas y no 'm deixa respirar.

Jo aquí baix, tinch molts *inglesos* (lo qual me fa interessant) que 'm venen sempre al darrera... ab un fluiol sonant.

Donchs trasládinme á Saturno ab los *inglesos* d' aquí. cent mil vegadas mes *fieros* y ¡calculin quin patí!

¿Y si aumentan també 'ls comptes cent mil cops la quantitat?... (Prou suposicions, dimontri! ¡Ja comenso á está escamat!)

A Espanya mana un *Sin-vela* que ja 'ns comensa á aburrí; donchs figúrinse que un dia, jo fujo escamat d' aquí y vaig á pará á un planeta ahont s' escau de governant un tipo com en *Sin-vela*...

Será cent mil cops mes *truhán*.

Tindrà cent mil cops mes lleijas sas dolentas intencions,

y la *daga florentina* de trenta mil metros bons.

Si á n' allí s' hi troba un *Trampas* tindrà un cor com un Montjuich y será un Girona pobre com aquí... un Girona rich.

Si allí existeix LA TOMASA, será un *Times* colossal y 'ls vint cèntims qu' ara porto 's tornarán un caudal.

Mes ay, també lo que penso es que si ara tinch dos fills, al posar casa á Saturno... ¡faré cria de conills!

Y si aquí ab un pa ja 'ns sobra y un petricó per se 'l tast, ni un cup, ni una farinera, allí 'ns donarán l' abast.

Nada, nada, no 'm vull moure de la Terra y no 'm mouré, à menos que hi hagi un sabi que trobi 'l que li diré:

Un astre de bona pasta, ja dels grans, ja dels menuts, ahont siguin petits 'ls vicis y siguin grans las virtuts.

Si acás n' hi ha algún que 'l trobi, que vingui; 'ns prepararem y des se 'l terrat de casa... ¡Tots dos nos lo mirarem!

M. RIUSECH.

COM SE DECLARAN LOS HOMES

Lo riquissim comerciant,
exhibint un gros brillant.

Lo poeta de cor ardent,
ab un fogós parlament.

Lo pinxo de carreró,
repartint cops de bastó.

Y l' atleta Magarolas
ensenyant dos grossas bolas.

¡Lo camp es la ditxa!
Los uns s' en hi van
los plahers buscantne,
á un marit burlant.

Y esposos s' hi troban
en cassá ocupats,
qu' en son domicili
ls deixan burlats.

INAUGURACIO DE LA TEMPORADA

Ja hi tornem a ser.

Las empresas teatrals anuncian ab un cartells que no s'acaban may, sos propòsits y sas promesas, aquestas y aquells dignes de tota la consideració y correspondencia del públich.

Empró 'l públich escamat cada temporada més de las *latas* que 'ls empresaris li donan sense malicia, se 'n pren lo que se 'n vol; y si 's deixa caure a teatro, ja no es per amor al art ni per anarhi a pendre res de bó, (salvo raríssimas excepcions) sino per que no sab ahont anar ó per acompanyarhi als parents de fora ó bé pe 'l que dirian 'ls vehins si de quan en quan no 'ns permetéssim aquet luxó

Y, en justa compensació, las Empresas convenudas de que 'ls reclams y propagandas fulas no han d'influir poch ni molt en la mala fama de que gosan, en general, segueixen gastantse un diner al ab anuncis rimbombants, no més que pera donarse llustre.

En las interminables llistas d'actrius y actors, cada temporada 's fan grans descobriments de novas notabilitats (en lo *gènere chico* especialment) que apareixen ab lletres d'or y de trenta mil colors; y casi arribarian a fer creure que son notabilitats de debó, si no sapiguéssim ja per endevant que lo més notable d'ellas es la *barra* ab que 's presentan a las taulas.

Damas de *cal y canto*, sobre tot, ens 'n venen de Madrit una vagonada cada cop que re-obren sas portas l'Eldorado y la Granvia, que no sembla sino que n'hi hagin estivas en lo magatzem sarsuelero madrileny de tiples de a ral la pessa.

¿Y qué dirém d'aqueix reguitzell de tenors cómichs tant graciosos de la Vila de fer l'ós que ab la séva gracia son la desgracia del art cómich? Cada debut d'ells atrau al teatro un contingent d'espectadors que no saben com fersho per riure perque no 'n ténen ganas, ni 'ls ne fan venir gens, per la senzilla rahó de que allà a la Còrt riuhem sempre y aquí 'l riure vá a estonas.

Cada inauguració de temporada d'hivern han de venir a regenerarnos aqueixas *troupes* de més enllá del Ebro; y a cada nou estreno de camama hi ha que sumarhi una nova exhibició de mitjas llistadas al alcans de tots 'ls *gemelos*, a ciencia y paciencia dels que no poden avenirse a aná a teatro a aguantar la capa desde 'l *galliner*.

Perque las temporadas sarsueleras barcino-madrilenyas s'han convertit ara mateix en un teixit de *lios* entre l'escenari y las butacas, y entre bastidors y palcos d'abonats, qu' es lo verdader *quid pro quo* de la taquilla.

Y que vagin sonant... 'ls musichs.

*
**

Si deixém de banda als grans actors *chicos* y 'ns fixém si per cas en la bandada de *bandidos* en l'art de fer llibretos per horas posats en música... celestial pe 'ls orfeos de la chulaperia castellana, la vista 's pert entre la balumba d'eminencias y génis a lo Jackson que 's perdan de vista mercantilment, a lo llarch de las fileras que omplan lo cartell de la temporada.

Lo pitjor es que, génis ó *sebas*, eminencias ó nulitats han acabat per imposarse del tot aquí, en terra estrangera per élls que la explotan en comandita ab las empresas de la Vila y Còrt, rebaixant a nostres teatros d'uns quants anys ensa en corresponsals dels d'allí, ab un tant de comissió pera fer bullir l'olla, a pretext de fernos molt de favor donantnos a coneixe las grans creacions (?) de la madrilenyeria fi de sigle.

Per aixó, quan llegeixo 'ls cartells de paper continuo fixats al frontis d'un d'aquestos teatros-corresponsals de Madrit è *islas adyacentes*, pego llambregada de reull a n'els Perrins y demás cómplices y me 'n torno a caseta ab lo pressentiment fundadíssim de que entre 'ls Riquelmes y 'ls Lópezes Silvas, la Espanya está sentenciada a desapareixe del mon líric-literari-castellá, víctima qualsevol tardor d'una inauguració de temporada.

Ja la temporada passada li vareig resar un parentre.

PEPET DEL CARRIL.

¿NO T' EN RECORDAS?

¿No 't recordas, bella nina,
d'una fresca matinada,
en que Febo ab sos raigs d'or,
los teus fins cabells daurava?

¿No 't recordas que ab passió
vas pronunciá una paraula,
que pels ecos repetida,
al méu cor quedá grabada?

¿No 't recordas que després
ab ignocencia de l'ánima,
vaig besar las tevas galdas
per la brisa perfumada?

¿No te 'n recordas, m'aymia,
¡Que prompte olvidas ingrata!...
¡Avuy per l'or vil seduhida,
ja no ets com ants m'estimada!...

Que hi fá que un altre sofreixi
y que 's torni groch de cara,
mentres tu felis disfrutis,
en nous braços entregada! ..
¡Oh donas, donas del día!
Vostre amor es com vianda
que en la plassa ó bé mercat,
es d'aquell que mes la paga.

P. FONT NIELFA.

DE RETORN

ESTICH mes que segur, de que si avuy per demà sigués moda lo suicidarse, no quedaria ni rassa de la família Picapollet; perque mentres sigués moda, s' exposarian à tots los sacrificis haguts y per haver, y 'n prova de qu' estich en lo cert, vegin com passa l' istiu la família Picapollet. Inútil dir, qu' es qüestió de passarlo fora de Barcelona ¡sino, que diria la Societat! Lo primer que fan, es llogar una caseta d' algún poble dels encontorns de la Capital, procurant que sigui bastant solitaria, no tos cas qu' alguna família coneguda los vegés; ¡quin rebaix!

Vinga seguidament lo traslado de mob'es.

Ab quaranta duros mensuals que guanya, ó millor dit, que li donan en una oficina municipal ¡com poguer sostenir duas casas lo senyor Qui-met, quefe d' aquella família composta de la seva senyora donya Reparada y duas fillas, Ceferina y Adriana?

Ell se queda á Barcelona, menjant en una fonda de baixa categoria; que per mes que digui, als coneguts que troba, qu' está estiuhejant y qu' ha vingut per un negoci, no li queda altre recurs qu' acudi á la oficina, si vol firmá la nómia.

Pró qui fá un verdader sacrifici, son ellas, tot lo dia ficadas á la caseta llogada, que no hi falta tota classe de porqueria, surtint una mica á l' hora de sol, per tornarse morenas.

Al demati una dona 'ls va á la compra, abundant mes las patatas y verduras que la carn.

—Si, María, diu la mare, á la dona que 'ls porta la vianda, —dugui forsa verdura; de carn massa que 'm menjém á Barcelona ¡hi distrutém fent la vida de pagés! que fins penso, qu' aquella bona dona ho creu de bona fé.

Totas tres están desitjant tornar á la Capital; puig se fastidian d' una manera bárbara.

—Mama, aviat podrém tornar á Barcelona.

—¡Ay! si, fillas mevas, y que tardaran à passar aquestos dias que faltan! ¡pró marxar mes aviat, no pot pas ser! ¡que dirián si ho sabian, nostres relacions! nada, nada, á fastidiarnos un quant temps mes.

Alli la calor, es insoporable, é impossibilitadas de pendre banys, no 'ls queda altre remey que darse dutxas, l' un á l' altre ab una regadora, possant l' habitació feta un lago, y de lo que, s' entera lo propietari y las treu punt en blanch. puig no vol, y ab molta rahò, que li malmetin la casa.

Se troban á Barcelona, y á-corre-cuyta llogan un pis, hont tenen d' estar tancadas uns quants dias, fins arrivá á la época del regrés, cuydant de sortir á la galeria á pendre un bany de sol, no fos cas que 'ls marxés lo color moreno que á costa de tants sacrificis havian adquirit; ¡que no marxi la patent, que acredita haver estiuhejat!

Per fi, arriba la época tan desitjada, ó sigui per élls, la Era de la llibertat.

Tot seguit passen á fer visitas á *trotxe y motxe*, esplicant las sevas impresions de viatge a San Sebas-

tián, Bayona, Biarritz y hasta algú s' atraveix dir, haver anat á New-Gersey, guardantlos de fer alguna planxa, las vistas fotogràficas y fototipias que ab molts precaucions han lograt obtenir.

¡Quantas familias Picapollet hi ha que tot lo mes lluny qu' han estat ha sigut á *Manlleu*!

TRENCA-PLATS.

Cosas humanas

Era un jorn del Carnaval, jorn per cert de gran gaizara, pels passeigs y pels carrers, no 'n volgueu més de gentada. Vers una casa fent via, passant pel Passeig de Gracia, vegí ab quanta indiferencia nos mirém los mails dels altres. Al bell mitj d' aquella gent que ja reya ab grans riallas, al sentir los grollers mots que 'ls disfressats pronunciavan ó be que ab goig infinit los rics trajés contemplava de vellut de seda y faill, ab encaixos d' or y plata. que rumbejavan certs nins, fills de las mes bonas casas; hi havia una pobre dona mal vestida, demacrada, que ab accent dolorosíssim una almovna demanava junt ab un nin d' uns tres anys, que li deya—!Vuy pa, mama!— tot rodolantli pel rostre brillants y petitas llágrimas. Ningú per aquella dona sentia gota de llàstima... ni 'ls rics que de sa fortuna en aquell jorn fentne gala, derrotxat la plata havian per disfressar sa canalla: fent aixís, que 'n mitj del goig d' uns, y las riquesas d' altres, de fam morís aquell nin y de pena aquella mare que no era socorreguda per dar pa à son fill de l' ànima... y tothom mes que tranquil. ¡Oh, humanitat, qu' ets ingrata!

UN NEBOT DE 'N J. PUIG

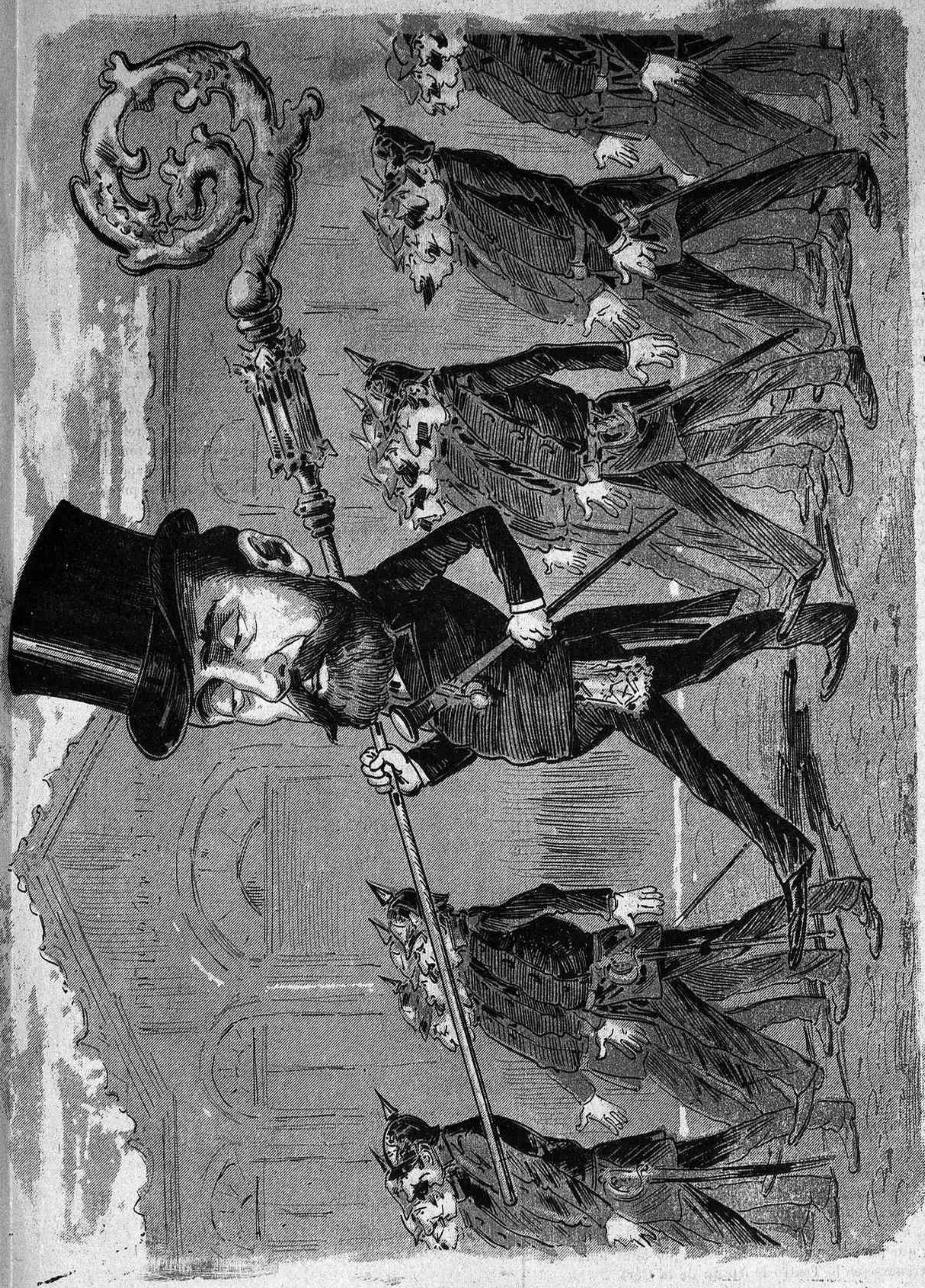
*
*

Els persas no concebeixen 'l plaher de passejarse á peu y sostenen qu' es un exercici extravagant. Quan veuen á un extranger paasejarse per un jardí amunt y avall, lo tenen per boig.

*
*

Mireuse 'ls. Son els últims exemplars de la muy distinguida colonia veraniega de Vilagreixims. Tristos, magres, carregats de pollis de gallina y de picadas de mosquit, buys de butxaca y de ventrell, retornan á la vida ciutadana. Per la lley eterna de las compensacions, la gent pagesa se 'ls ho queda tot: salut y quartos.

Tenim un arcalde que no 'ns el mereixém. Lo coneixiam com á *segador*, meije, catalá, espanyol y equilibrista. Desde l' entrada del nou mitrat, pot ja considerar-se 'l com á gran introductor de bisbes y excelent portador de báculos.

Ja s' han publicat las llistas de la companyia dramática catalana y castellana que baix la direcció de don Manel Salvat ha de actuar en la temporada de 1899-900.

Lo personal de la mateixa es sumament reconegut y reputat y s' anuncian obras novas de nostres mes celebrats autors.

Bon acert y bona sort, desitjém á la Empresa.

ROMEA

Dissapte se inaugura la temporada y á jutjar per la numerosa concurrencia que hi assistí, es de esperar que aquest any se farà al igual que l' any passat una profitosa temporada.

Com fins ara las obras representadas son ja conegudas de nostre públich y la companyia ha suferit petites modificacions, creyém inoportú fer menció d' ellas.

A mida que 's vagin possant obras novas, ne parlarém degudament.

NOVETATS

Pera debut de la triple dramática Sra. Arelli, se posá en escena la ópera de Meyerbeer *L' Africana* en que la debutant demostrá felisas disposicions per l' art lirich, ja que posseheix una preciosa veu y sumament extraordinaria en lo registre agut, verdader escoll en las típles de sa corda. Creyém que la Sra. Arelli si persevera en sos estudis arribará á figurar entre las celebritats artisticas.

Després d' un sens fi d' aplassaments motivats per indisposició de la Srta. Berlandi, per fi dimars s' estrená en aquest teatro la ópera de Thomas *Mignon*, que obtingué extraordinari éxit, molt principalment per part de la Srta. Berlandi que desempenyá y cantá la protagonista de una manera acabada y en certas frasses remontantse á la altura de las verdaderas eminencias liricas.

L' acompanyá també ab gran acert lo Sr. Morini y no descompongueren lo bon conjunt la Srta. Barrientos y los Srs. Cirotto, Oliver y Serazzi, aixis com també lo mestre Sr. Pérez Cabrero que concertá la ópera ab sa peculiar maestria.

Ab fonament creyém que *Mignon* será la ópera de la temporada y que per son inmillorable desempenyo se logran magnificas entradas.

CATALUNYA (Eldorado)

En lo trascurs de la setmana passada s' ha anat reproduhint varias de las mes aplaudidas sarsuelas en aquest teatro entre ellas *La Revoltosa* es que hi han lograt justos aplausos sos intérpretes.

Pera demá está anunciat l' estreno de la sarsuela *La luz verde* lletra del Sr. Iraizoz y música de nostre paysá lo reputat mtre. Sr. Vives de la que se 'ns en han fet grans elogis y que per sa fina labor artistica siguié molt aplaudida al estrenarse en lo Teatro de Apolo de la Cort.

GRAN-VIA

Ab bona estrella ha comensat aquest teatro y ha sigut la causa de aquest favoritisme la variació en lo cartell, y además la irreprotxable execusió que logran las obras.

Entre las que de nou s' han representat, cal mencionar *Los borrachos* que valgué una ovació als Srs. Cerbón y Moncayo; *La fiesta de San Antón* que s' hi feu aplaudir extraordinariament la Srta. Corro y los Srs. Cerbon y Lacasa y *Gigantes y Cabezudos* en que demostraren sas aptituts las Srtas. Gomez y Miquel y los Srs. Cerbón, Lacasa, Gonzalez y Güell.

Molt ha contribuít al excelent éxit lograt, la esperta direcció del Sr. Liñán que ha demostrat ser sa batuta sumament notable.

Nostra enhorabona al director artistich Sr. Güell per las mostras de inteligencia que demostra puig que ab sa direcció, totas las obras cobran grandiosa vida.

Está preparantse pera demá l' estreno de *El milagro de Sn. Roque*, pera dimars proxim la *reprisse* de *La buena sombra* en que lo Sr. Moncayo hi desempenyará lo *Triquitraque* personatje que estrená en Madrit y *El testamento del siglo*, sarsuela de gran espectacle que acaba de estrenarse en Madrit ab gran éxit, segons telefonema que vejerem del mtre. Caballero, ahont diu que se tingueren que repetir 4 números musicals y per 5 vegadas consecutivas uns preciosos y originals *couplets*.

CENTRE FAMILIAR CATALÀ

TEATRO OLIMPO

Pera ahir dimecres estava anunciada la inauguració de aquesta distingida societat que promet donar tots los dimecres no festius las millors produccions de nostre teatro regional, per lo que conta ab una escullida companyia de lo mes granat que hi ha entre los aficionats.

Al frente de la mateixa hi figura lo distingit primer actor D. Antoni Roca y sa apreciada esposa la reputada actriu Sra. Dolors Puchol, formant part del resto las Srtas. Guart, (A. y E.) Guerra y los Srs. Torelló, Fages, Canut, Fiol y Bars.

Lo programa escullit pera lo present mes, es sumament notable.

Celebrarém que lo *Centre Familiar Català* surti gloriós en sos propósitos.

TIVOLI

CIRCO EQUESTRE

Mr. Maximilian ab sos quatre elefants notablement amaestrats, han sigut la atracció de la setmana y com siga que lo públich ha *rebut* dit número ab verdader frenessi, ab tot y ser la contracta sols per 10 funcions, ha pogut lograr, á costa de grans sacrificis una nova contracta de iguals funcions que comensá en lo dilluns últim.

Dimars debutaren ab éxit Mr. Michel y los jermans Jurado, preparantse nous debuts entre ells l' *home incombustible*.

UN CÒMICH RETIRAT.

UNA GONQUISTA

Un capellá molt salau
al detrás d' una modista
va pel carrer d' Aribau.

Fadrineta, la fadrina,
si tu vols juntarte ab mi
t' ensenyaré... la doctrina.

Ella 's fica en una entrada,
ell també s' hi vol ficá...
¡y reb una bofetada!

Resultat de la conquesta:
la tarota á can pistræus
y un estofat modernista.

ANUNCI

Empressaris... obriu l' ull,
que hi ha molts rals à guanyá,
hi ha un teatro per llogá,
y qui no sembra, no cull.
El que tingui uns quants mils rals
pot vení à firmá contracte,
que si no 's desdeix del tracte
li farán los funerals.
Es un teatro bonich,
petitet, pro molt bufó,
s' hi ha fet de tot lo milló,
pro ningú s' hi ha fet rich.
Y no es que no tingui vida;
lo que no te, protecció;
aquí, governa el rectó,
per mes qu' els sembli mentida.
Diu que 'l teatro es immoral,
que tot es una camama,
que sols s' hi va á veure cama
y á trepitjar la moral.
Lo rectó, los mes s' el creuhen,
perque d' ell s' en fá molt cás;
y molts temen lo fracás
per que los mes se retreuhen.
L' empressari que s' el quedi
si no vol perdre dinés,
obras com *Los Mosquetés*,
millor es que no s' hi enredi.
La Mascota, ni pensari,
res de fe 'l género xich,
y si aixís vols fershi rich
hi fa cantá algún rosari.
Obras de gran espectacle
que 's quedin en lo cartell,
qu' un empresari gat vell
encar pot fè algun miracle.
Aquest anunci, no es guassa,
es lo fet de la vritat,
aquet teatro, tancat,
lo trobarán á Tarrassa.

NOY DE LA PEGA

Sembla que l' esculptor Sr. Querol, te ja molt adelantada la estatua qu' ha de coronar lo monument al insigne dramaturch D. Frederich Soler (Pitarra).

Apa, Sr. Querol, donguis pressa; ja que 'l género chico ha vingut á pervertir lo gust del públich, que tinguém al menos un monument que fassi recordarnos lo Teatro Catalá y al inspirat poeta qu' ab tant afany va treballar per son esplendor.

*

Copíem:

«La senyora marquesa de Moragas ha regalat al bisbe d' aquesta diócessis, doctor Morgades, lo luxós carruatje en que va fer sa entrada en Barcelona».

Encare que 'l *suelto* deixa 'ls seus duptes respecte de si en aqueix cotxe va fer sa entrada la senyora marquesa ó l senyor bisbe, hem suposat que vol referirse á la entrada d' aquest últim.

Y desseguida hem pensat: ¿Qu' en farà un bisbe d' un carruatje luxós? Anar ab luxos al que ha de viure en la pobresa, casi-casi es volguerlo pervertir, y que 'ns dispensi la senyora que ha fet lo regalo.

Pero, si li ha regalat lo carruatje, pera que se 'l vengui y reparteixi lo qu' en tregui entre 'ls pobres de Barcelona, la cosa muda d' especie.

Després de tot: qu' en farà 'l bisbe d' un cotxe de luxo. Atenentse á la seva misió ha de contentarse anant á peu, ó ó tot lo mes, usant un senzill carruatje... *ab las rodas indispensables.*

*

«Se diu que als polaviejistas d' aquesta ciutat no 'ls ha causat gran impresió lo fet d' haver sortit del Govern lo general Polavieja.

Obeheix aquesta indiferencia á que l' esmentat general no ha exigit al Govern la implantació de las reformas regionalistas».

Convenient seria saber lo que entenian per regionalisme aquets polaviejistas, perque per molts significa repartirse 'ls empleos en familia y 'ls demés que fumin ab pipa.

Si interpretavan lo regionalisme en aquesta forma, celebrém la conducta del gene: al cristiá.

Encare que, creyém també, que quan no ha sigut aprobat son pressupost de guerra, ahont hi anavan las *bessas* dels seus companys d' armas, res podia fer pe 'ls seus amichs d' ultima hora.

¡S' ha comprovat que la espasa d' en Polavella ja no *cor-ta ni pincha!*

Una de dos: ó l' arcalde té moltes ganas de dimitir ó hi ha algú que sent grans desitjos de que dimiteixi.

Ara, que si 'l doctor Robert dimitirá si está núvol, luego que si ho farà quan ploqui, mes tart, que 's reserva ferho quan estigui seré...

Fins s' ha arribat á dir, que dimitiria, si 'l general Polavieja sortia del Govern.

Afortunadament, per ara estém salvats, perque segons sembla 'l nostre arcalde ha manifestat que sols dimitirá en lo cas de que 'l Govern desisteixi de portar á la práctica la descentralisació que té promesa.

Está molt bé, pero al nostre entendre, aquestas amenasas de dimissió no van enlloch.

De las dimissions no ha de parlarsen fins que 's presentan, puig d' altre modo no sembla sino que qui 'n parla desitja ser pregat pera continuar en lo cárrech, com la senyoreta cursi que fá pregarse pera cantar una romansa... y está tri-gantli 'l moment de fer sentir sa veu de russinyol (?).

*

Es probable que 'l diumenge vinent la Junta adherida al programa del General Polavieja, celebrará sessió extraordinaria pera determinar definitivament la marxa del partit.

Aquí cal pariodar al personatge Pérez, de la sarsuela «La marcha de Cádiz»... quan vol tocar lo dos.

¿Se tracta d' una marxa?

Lo millor es que cada soci marxi á casa seva, plorant la *cayguda* del papà Polla-vella.

*

Llegim que l' Arcalde té 'l propòsit de dirigir una carta al president de la Comissió de Consums, D. Guillém de Boladeres, pera qu' aquet dongui per acabada la llicència de que disfruta, en vista de que la esmentada Comissió 's trova casi en quadro y tenen de resoldres importants qüestions relacionadas ab lo referit impost.

Prescindint de que 'l Sr. Arcalde, hauria pogut ja enviar una carteta ben expressiva al President de Consums, sense necessitat de *pregonarho*, no 'ns estranya la llarga ausència del Sr. Boladeres.

¿No 's diu Guillém?

Donchs està ben justificada la seva afició a *guillar* de las tareas municipals.

La setmana passada va morir lo jove y reputat dibuixant Sr. Gómez Soler.

Tots los que venen afavorintnos desde l' aparició del nostre setmanari, á bon segur recordaran las xispejants é ingeniosas caricaturas ab que artista de tan raras qualitats enriquia las planas de «La Tomasa».

Era aquella una época en que aquesta publicació tot just marxava ab caminadors, y «La Tomasa» deu agrahiment y respecte a tots los que com ell la posaren en condicions de que, com avuy afortunadament succeeix, pogués caminar sola, salvant tota classe d' entrebanchs.

La Redacció d' aquet periódich s' ha enterat ab sentiment de la mort del Sr. Gómez Soler y guardará sempre de tan volgut artista un recort intim.

Pero, senyors, ¿qu' es lo que li passa a *La Publicidad*?

Tot sovint proporeiona unas noticias que no hi ha per ahont agafarlas, pesi al barret de copa del amich Figarola.

Donchs no deya 'l dimars últim que en lo teatro de Novetats, restablerta ja de sa indisposició la Srta. Berlendi, se verificaria la *reprise* de «Mignon».

¿La *reprise*?

Precisament en lo esmentat teatro no s' ha cantat may dita ópera.

Aixó, es somniar *reprises*... ó somniar truytas.

¿No li sembla Sr. Chirigotero?

A Tarrega un capellá va tronar contra 'ls castellans hasta 'l punt de dir que quan s' en veyés un, era precis escabetxarlo.

En un meeting republicá de Madrit, un treballador del camp de Colmenar de Oreja, va dir que 'ls republicans devian degollar á tot lo clero desde 'l Papa avall.

Pero, senyors, es precis distingir: No tots los castellans son dolents ni tots los sacerdots, de mala indole.

Y sobre tot, ningú té dret de matar als seus semblants.

De lo contrari 'l mon se convertiria en un escorxador.

A causa del temporal de la setmana passada, s' inundaren los baixos de varias casas dels carrers de Montserrat y Mitjdia.

Segons qui, veurá en aqueixas inundacions, lo cástich del cel, sent com son habitadas la majoria d' aquellas casas per *colomas* que 's dedican al amor retribuít; pero 'ls menos escrupulosos, que sápigán que cada vegada qu' ha plogut ab forsa y abundancia han sigut inundats los esmentats *nius*, hi veurá sols la dessidia de las Autoritats, que ja no 's recordan de Santa Bárbara ni quan trona ni quan plou á bots y barrals.

Lo dia que s' ofegui mitj barri, aquell dia pensarán en fer alguna cosa.

Telegramas

Del nostre servey... obligatori

PRESIDENCIA, á l' hora de jugar y no dormir.—Lo punt d' home d' en Vilaverda, exigint economias, m' ha vingut com l' anell al dit pera fer la trabeta al company Pollavella. Ell va donarme un programa, ell va obrirme cami, ell va treurem las castanyas del foch, y ara jo me las menjo. ¡Cosas de la política! Per lo demés las economias que pensém introduhir, serán lo que tassi... en Vilaverda-Gil Pela.

P. E. Pis COPAL, á l' hora d' exhibirse.—Suposo que ja vejeren la meva entrada triunfal. Vaig entrar com un verdader princep, porque á mi no m' agradan las miser as. Ademés faig fer grans reparacions á casa meva, desde 'l n.º 100 á las persianas. Lo meu antecessor 's contentava dihent: «Fumém fumém» jo dich: «Gastém, gastém»

Joseph.

PALAU DE BONAVISTA, á l' hora dels cremats.—M' en vaig treyent foch pe 'ls caixals. En Gil Pela m' ha fet una marranada. Pero no som allá ahont aném. Tinch moltes espasas que 's mourán á la meva veu. ¡L' hora de la venjansa arriará! Soch capás d' anarmen ab don Carlos ¡Mil bombas!

Pollavella.

ALCALDIA, á l' hora dels romansos.—¡Ara, ara, ara, ara dimiteixo! No ara no dimiteixo encare, ja dimitaré mes tart. ¡Volen saber quan presentaré la dimissió? No n' estich ben segur, pero pe 'l meu gust, será en la setmana dels tres dijous.

RO-VERT

CORRESPONDENCIA

(Tancada 'l dia 1 er de aquet mes.)

Calavera Retirat: Publicarén la xarada.—Leonart Llatzer: L' assumpto es petit.—Gonnella poétich: Vosté ha adelantat, pero en l' article que m' envia hi falta algún incident cómich, pera ser publicable.—P. Font: Anirá «No t' en recordas.»—Trenca-plats: Id. «Retorn.»—Francesch Mas: Id. «Cap al tart.»—Mr. Jean Espill: Id. «Lo ataconador modelo;» «La Dissort y la Criatura» está molt bé, pero es molt llarga. No obstant, veuré si la encabeixo en lo folletí.—Un frare caputxi: Es un xich descuydada.—Noy de la Pega: Insertém «Anunci.»—R. Campins: Id. una *despulla*.

Litografia Barcelonesa

S. Ramon, 6
BARCELONA

LA DIMISSIÓ D' EN POLLAVELLA

Lo President no es badoch,
y valentse de sas manyas
ell se menja las castanyas
que l' altre li ha tret del toch.

SECCIO DE 'TRENCA - CLOSCAS

XARADAS LLAMPECH

- 1.^a Liquit, musical, preposicio y vegetal en plural.—Tot, carrer de Barcelona.
- 2.^a Tots ne tenim, lletra y tots hi som.—Tot, id. id. id.
- 3.^a Molts ne tenim, vocal y lo que no es salat.—Tot, id. id. id. id.
- 4.^a Aliment, musical y vocal.—Tot, id. id. id.
- 5.^a Estat de salut é invers vegetal.—Tot, id. id. id. id.
- 6.^a Invers vegetal y musical.—Tot, id. id. id.
- 7.^a Estat de salut y tots ne tenim.—Tot, id. id. id.

- 8.^a Invers los pescadors, animal, preposicio y dos consonants.—Tot, id. id. id.

UN CALAVERA RETIRAT.

LOGOGRIFO NUMÈRICH

1	2	3	4	5	6	—Nom d' home.
5	3	4	2	3	— id. de dona.	
5	6	2	3	—Instrument musical		
6	2	3	—Molts ne tenim.			
5	3	—Nota musical.				
4	—Una vocal.					

J. M. V.

GEROGLIFICH

Jener

Agost

K

LO

RIODA.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO 566

- Conversa.—A ballar.
Logogrifo numèrich.—Leandro.
Geroglifich.—Per un home gros una gran casaca.

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL·LUSTRAT Y LITERARI
Preus de Suscripció:

Espanya y Portugal, trimestre.	1.50 Ptas
Extranjer id.	2.50 »
Número corrent.	0.10 »

Tota reclamació podrá dirigir-se á la Administració y Redacció

6, CARRER DE S. RAMÓN, 6